

С.Б. Ципан¹, І.І. Якубова¹, Н.В. Стручек²

Навчання дітей з аутизмом, як відвідувати стоматолога, шляхом зорового сприйняття з використанням візуальних картинок з послідовністю дій

¹Приватний вищий навчальний заклад «Київський медичний університет УАНМ», м. Київ, Україна

²Навчально-реабілітаційний дошкільний дитячий садок «Дитина з майбутнім», м. Київ, Україна

Резюме. У статті наводиться алгоритм навчання дітей з аутизмом, як відвідувати стоматолога, шляхом зорового сприйняття з використанням візуальних картинок з послідовністю дій.

Метою була розробка методики навчання поведінки дітей з аутизмом під час стоматологічного прийому із застосуванням візуальних картинок з послідовністю дій.

Матеріал і методи дослідження. Візуальні картини послідовності дій являють собою зображення, що відображають кожний крок у процесі чи кожну задачу, яку повинна виконати дитина.

Результати дослідження. Надання дитині візуальних підказок допомагає їй у навчанні, як відвідувати стоматолога, що впливає на якість надання стоматологічної допомоги й підвищує ймовірність того, що дитина зможе навчитись робити це самостійно.

Висновки. Алгоритм навчання дітей з аутизмом, як відвідувати стоматолога, шляхом зорового сприйняття з використанням візуальних картинок з послідовністю дій дає їм можливість навчитись робити це самостійно.

Ключові слова: діти, аутизм, відвідування стоматолога.

Під час стоматологічного прийому діти з аутизмом є складними пацієнтами. Для співпраці з ними дитячому стоматологу необхідно знати їх індивідуальні особливості. В одних випадках (при грубих порушеннях) діти не розуміють мову оточуючих, ставляться до неї, як до шуму, позбавленого сенсу, не реагують навіть на власне ім'я. В інших дитина розуміє тільки окремі слова й може невірно відреагувати на них. Діти не розмовляють або розмовляють погано, для спілкування використовують жести, міміку. Проблеми на прийомі у стоматолога дітей-аутистів також пов'язані з їх підвищеною рухливістю, схильністю до дратівливості, коливанням настрою, поганим розумінням слів лікаря. Рухове занепокоєння посилюється при перевтомленні, деякі діти схильні до реакцій істероїдного типу: кидаються на підлогу і кричать, щоб добитись бажаного. Інші лякливі, загальмовані, уникають труднощів, погано пристосовуються до зміни обстановки. При неправильному ставленні (зауваження, покарання) при лікуванні таких дітей у стоматолога спостерігаються невротичні реакції, у тому числі страх розмовляти. До таких пацієнтів слід ставитися з особливою обережністю, звертаючи велику увагу на власну поведінку і слова, прагнути діяти заспокійливо.

Стоматологічна допомога є провідною серед незадоволених потреб в охороні здоров'я дітей з розладами аутистичного спектра [1]. Незалежно від рівня доходу родини такі діти мають майже у два рази більше шансів не одержати необхідну стоматологічну допомогу, ніж їхні однолітки без особливих потреб [4, 6].

Зважаючи на те що стоматологічне лікування дітей з аутизмом є надзвичайно складним завданням, навчання того, як відвідувати стоматолога, для них є актуальним.

E. Schopler, засновник відділення *TEACCH (Treatment and Education of Autism and Related Communication Handicapped Children*, лікування й освіта дітей з аутизмом та іншими розладами сфери комунікації) університету

Північної Кароліни, дав обґрунтування структурованого навчання [2] як стратегії навчання/підходу до навчання дітей з аутизмом. У рамках стратегії використовуються різноманітні методи навчання навичок (візуальна підтримка, *PECS (Picture Exchange Communication System*, комунікаційна система обміну картинками) [3], сенсорна інтеграція, прикладний поведінковий аналіз, музикальні/ритмічні стратегії, метод ігрової терапії *S. Greenspan*. Структуроване навчання підвищує рівень самостійності дитини (виконання завдання без підказки дорослого), що є важливим та універсальним умінням [5]. Зважаючи на те що дітям-аутистам обробка зорової інформації дається легше, ніж вербальної інформації на слух, вважаємо актуальним навчання дітей з аутизмом як відвідувати стоматолога, шляхом зорового сприйняття.

Метою дослідження була розробка візуальних картинок з послідовністю дій для навчання того, як відвідувати стоматолога, дітей з аутизмом шляхом зорового сприйняття.

Матеріали та методи дослідження

Була розроблена методика навчання дітей з аутизмом, як поводитись в умовах відвідування стоматологічного кабінету, за допомогою візуалізації дій лікаря та дитини з використанням картинок.

Візуальні картини з послідовністю дій являють собою набір картинок, що відображають кожний крок у процесі чи кожну задачу, яку треба виконати. Надання дитині візуальних підказок може допомогти їй у навчанні того, як відвідувати стоматолога, й підвищує ймовірність того, що дитина зможе навчитись робити це самостійно.

Ураховуючи, що дітям з аутизмом притаманна стереотипна поведінка, а механічне запам'ятовування розвинене набагато більше, ніж логічне, навчання того, як

відвідувати стоматолога, слід включити в розклад дня дитини і проводити систематично. Необхідно зазначити, що в таких дітей відсутнє клінічно значуще відставання в розвитку мислення, інтересу до оточуючого середовища та розвитку навичок самообслуговування відповідно до віку, і тому правильний підхід до методики проведення гігієнічного навчання – запорука успіху.

Відвідування стоматолога.
Візуальні картинки з послідовністю дій
Інструкція: виріжте картинки по лініях. Розмістіть картинки у вірному порядку та покажіть дитині кожний крок відвідування стоматолога. Закріпіть картинки на дошці, дзеркалі або стіні. Слід використовувати ці наочні картинки в разі запланованого візиту до стоматолога.

Рис. 1. Стоматолог – це лікар, який допомагає утримувати зуби чистими та здоровими.

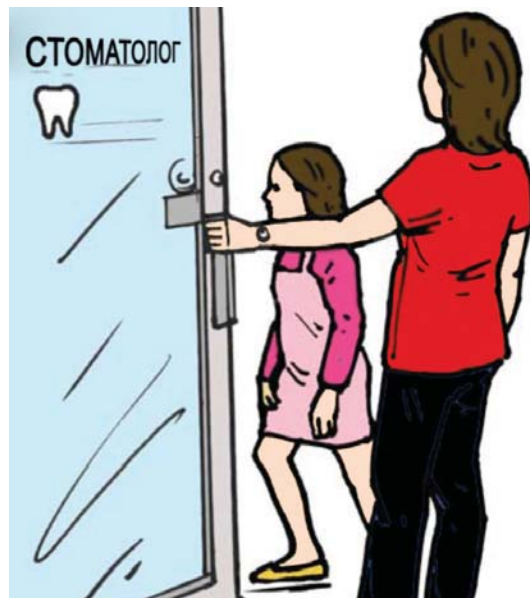

Рис. 2. Я їду до стоматолога.

Рис. 3. Я зареєструюся у реєстратурі.
Я назву реєстратору своє ім'я.
Мені видадуть талон.

Рис. 4. Я сяду в кімнату для очікування.
Я повинен дочекатися своєї черги.
Коли назвуть моє ім'я, я зайду у спеціальний кабінет стоматолога.

Рис. 5. Я познайомлюся з лікарем і відповім на його запитання.
Я сяду у велике крісло.
Воно буде рухатись і відхилиться назад.
Я повинен сидіти спокійно,
щоби стоматолог міг подивитись на мої зуби.

Рис. 6. Стоматолог надягає на мене нагрудник.
Він допомагає залишити мій одяг чистим.

Рис. 7. Я відкриваю рот, щоби стоматолог міг зазирнути всередину.
Стоматолог посвітить туди яскравим світлом,
щоби краще бачити.

Рис. 8. Стоматолог доторкнеться до моїх зубів і рота.
Він може оглянути рот.
Це не повинно бути боляче.
Я повинен слухатись і допомагати лікарю.

Рис. 9. Стоматолог використає деякі інструменти, щоби перевірити мої зуби та почистити їх.
Це може створювати деякий шум.

Рис. 10. Стоматолог може зробити рентген моїх зубів. Це допоможе йому зрозуміти, наскільки мої зуби здорові.
Я не повинен рухатись.
Стоматолог надягне на мене важкий свинцевий фартух, щоби зробити рентген.

Рис. 11. Коли стоматолог закінчить чистити мої зуби, я прополощу рот водою.

Рис. 12. Я сплюну воду в раковину.

Рис. 13. Я витру свій рот паперовим рушником.

З урахуванням психологічних особливостей запропоновано навчання того, як відвідувати стоматолога, дітей з аутизмом шляхом зорового сприйняття з використанням візуальних картинок з послідовністю дій. Це сприятиме позитивному настрою дитини з аутизмом під час відвідування стоматолога, що впливатиме на результати стоматологічного огляду та лікування. Запровадження розробленого навчання дітей з аутизмом як відвідувати стоматолога, відбувається в

навчально-реабілітаційному дошкільному дитячому садочку «Дитина з майбутнім» Солом'янського району м. Києва.

Висновки

Алгоритм навчання дітей з аутизмом, як відвідувати стоматолога, шляхом зорового сприйняття з використанням візуальних картинок з послідовністю дій дає їм можливість навчитись робити це самостійно.

Автори висловлюють подяку представництву торгової марки «R.O.C.S.» в Україні ТОВ «ВДС Фарма» за забезпечення засобами гігієни порожнини рота при проведенні клінічних досліджень, а також директору навчально-реабілітаційного дошкільного дитячого садка «Дитина з майбутнім» Солом'янського району м. Києва за впровадження програми гігієнічного навчання й виховання дітей з аутизмом.

ЛИТЕРАТУРА

1. De Moor R. Dental care in autism // R. De Moor, L. Martens // Med. Dent. – 1997. – Vol. 52, № 2. – P. 44–55.
2. Division TEACCH. Visually Structured Tasks: Independent Activities for Students with Autism and Other Visual Learners, March 1996.
3. Frost L., Bondy A. The Picture Exchange Communication System training manual (2nd ed.). Cherry Hill, N.J.: Pyramid Educational Consultants. – 2002.
4. Loo CY. The caries experience and behavior of dental patients with autism spectrum disorder / C.Y. Loo, R.M. Graham, C.V. Hughes // J. Am. Dent. Assoc. – 2008. – № 139 (11). – P. 1518–1524.
5. Schopler E., Mesibov G., Hearshey K. Structured teaching in the TEACCH system. In Schopler E., Mesibov G. (Eds.). Learning and cognition in autism (pp. 243 – 267). – New York: Plenum. – 1995.
6. Subramaniam P. Oral health status of autistic children in India / P. Subramaniam, M. Gupta // J. Clin. Pediatr. Dent. – 2011. – № 36 (1). – P. 43–47.

Обучение детей с аутизмом тому, как посещать стоматолога, путем зрительного восприятия с использованием визуальных картинок с последовательностью действий

С.Б. Ципан, И.И. Якубова, Н.В. Стручек

Резюме. В статье представлен алгоритм обучения детей с аутизмом тому, как посещать стоматолога, путем зрительного восприятия с использованием визуальных картинок с последовательностью действий.

Целью была разработка методики обучения детей с аутизмом во время стоматологического приема с применением визуальных картинок с последовательностью действий.

Материал и методы исследования. Визуальные картинки с последовательностью действий представляют собой изображения, отображающие каждый шаг в процессе стоматологического лечения или каждую задачу, которую должен выполнить ребенок.

Результаты исследования. Предоставление ребенку визуальных подсказок помогает ему в обучении тому, как посещать стоматолога, что влияет на качество оказания стоматологической помощи и увеличивает вероятность того, что ребенок может научиться делать это самостоятельно.

Выводы. Алгоритм обучения детей с аутизмом тому, как посещать стоматолога, путем зрительного восприятия с использованием визуальных картинок с последовательностью действий дает детям с аутизмом возможность самостоятельно обучиться выполнять процедуру чистки зубов.

Ключевые слова: дети, аутизм, обучение тому, как посещать стоматолога.

Learning children with autism dental visits otherwise visually perceived pictures sequence

S. Tsypan, I. Yakubova, N. Struchek

Summary. A article presents algorithm for teaching children with autism dental visits by visual perception using visual pictures sequence.

The aim was the development of visual pictures sequence learning dental visits of children with autism.

Material and methods. Visual images sequence is a set pictures that show each step in the process or each task to be performed.

Results of the study. Providing child visual cues can help her dental visits and increases the likelihood that a child can learn to do it yourself.

Conclusions. The learning algorithm of children with autism dental visits by visual perception using visual pictures workflow enables independent learning of children with autism to perform the procedure for dental visits.

Key words: children, autism, learning dental visits.

Ципан Сергій Бориславович – асистент кафедри дитячої терапевтичної стоматології та стоматологічних захворювань ПВНЗ «Київський медичний університет УАНМ».

Якубова Інесса Ігорівна – д-р мед. наук, доцент, виконувач обов'язків завідувача кафедри дитячої терапевтичної стоматології та профілактики стоматологічних захворювань ПВНЗ «Київський медичний університет УАНМ».

Адреса: м. Київ-004, вул. Л. Толстого, 9.

Тел. моб.: 8 (067) 713-20-97.

E-mail: inessa_y@ukr.net.

Стручек Наталія Віталіївна – директор

Навчально-реабілітаційного дошкільного дитячого садка «Дитина з майбутнім».

Умные зубные пасты!

Красота и здоровье
Вашей улыбки!

На фото:
Евгений Плющенко,
Яна Рудковская,
Александр Плющенко.

НОВАЯ ОТБЕЛИВАЮЩАЯ ЗУБНАЯ ПАСТА ДЛЯ ЧУВСТВИТЕЛЬНЫХ ЗУБОВ

R.O.C.S.[®] SENSITIVE REPAIR & WHITENING

ЭФФЕКТИВНОЕ РЕШЕНИЕ ДВУХ ПРОБЛЕМ

Чувствительные зубы редко выглядят хорошо, особенно если речь идет о случаях системной гиперестезии (по Ю.А. Федорову), которая чаще всего развивается вследствие нарушений минерального обмена. Эмаль чувствительных зубов темнеет и утрачивает блеск, поэтому интенсивная реминерализация является одним из лучших методов устранения обеих проблем.

Новая неабразивная зубная паста **R.O.C.S.[®] SENSITIVE REPAIR & WHITENING** (RDA=50), обладающая великолепными очищающими свойствами (PCR=80), мягко полирует эмаль, не истирая и не травмируя ее (REA =2.1), обеспечивает впечатляющее по своей скорости и показателю снижение повышенной чувствительности зубов (в 8-10 раз за 1 месяц применения)*, наполняет эмаль минералами и одновременно бережно осветляет зубы в среднем на 1,5 тона**!

* Подтверждено клиническими исследованиями. ** По расцветке VITA Classical®

ЭФФЕКТ ОБЕСПЕЧИВАЕТСЯ ЗА СЧЕТ СОЧЕТАНИЯ ДЕЙСТВИЯ ДВУХ ВЫСОКОЭФФЕКТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ:

- 1 Минерализация ионами кальция и фосфата, позволяющая восстанавливать и укреплять собственную структуру эмали;
- 2 Обтурация дентинных канальцев и трещин эмали, защита поверхности зуба за счет свойств разноразмерных кристаллов гидроксиапатита, гомологичных эмали, произведенных в нашей компании по запатентованной технологии.

Мягкий освежающий вкус пасты обеспечивает **100% натуральный ароматизатор Мелисса**.
Подходит для длительного ежедневного применения.

Без фторидов, пирофосфатов, парабенов, лаурилсульфата натрия, пероксидов и агрессивных абразивов.

www.rocs.ru

Представительство «R.O.C.S.» в Украине – ООО «ВДС Фарма»
01054, г. Киев, ул. Ярослав Вал, д. 33, оф. 43,
тел.: +38 044 272 0070, e-mail: info@rocs.ru

www.clubrocs.ru
ПРИСОЕДИНЯЙСЯ!

R.O.C.S.[®] – генеральный партнер
Профессионального общества
гигиенистов стоматологических

